

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 19. avgusta.

Pod naslovom „Slovenisches“ je dunajski „Vaterland“, glasilo pravne stranke, zadnji petek prinesel članek, kateri ima jako zanimive izpovedbe v sebi. Najprvo potoži, da našim klerikalcem slabo gre; dalje priznava, da grof Hohenwart, ko je minister bil, nij za Slovence nič storil, ker nam nij niti izdelanega volilnega reda za Kranjsko v potrjenje predložil, bode torej on kriv, če kedaj ustavoverna večina v kranjski zbor pride. Potem pa se „Vaterland“ spravi nad ljube naše „staroslovence“ ali klerikalce in tem svojim varovancem levite bere in grehe našteva. Konstatira, da jim je „Slovenski Narod“ črez glavo prerastel, in jih smeši, da so hoteli naš list s frazami umoriti; potrди dalje prekasnost, resp. nepotrebnost favorškega lista in „boleča pobitja dozdanjih vodnikov“. A vse to nas tolikan, ne skrbi, to bodo naši klerikalci preboleli. Pač pa so nadaljna razpravljanja fevdalnega organa nekoliko odgovora vredna, nekoliko pa zaradi tega zaslužijo zabilježenja in pozora, ker zopet jasno pokazujejo, kam meri ta „pravna“ stranka, v katero so nekateri duhovenski politiki hoteli Slovence poriniti.

Ako „Vaterland“ pravi: „Staroslovenci stojé najbolj (vorwiegend) na državopravnih motivih, Mladoslavenci se dajó samó od narodnih nagibov voditi“ — tē je sicer drugi stavek resničen, kajti mi smo sami uže dostikrat rekli, da nam je slovanstvo in narodnost prva politična briga, neresnično pak je prvo trdenje, da „staroslovenci“ stojé „najbolj“ ali da sploh stojé na „državopravnih“ motivih. Ko bi bil rekel „Vaterlandov“ člankar: Kakor je „staroslovenec“ najbolj in najprej zaklerikalstvo, tako je „mladim“ (če uže hoče to od nas nepriznано ime rabiti) najbolj in najprej za narodnost — potem bi bil resnico govoril. Na kakovo „državno pravo“ se ne more noben Slovenec opirati, ker naše zgodovinsko državno pravo je hlapčevanje Nemcem. Naše slovensko pravo je edino le naravno, to je narodno pravo. Ker vsak misleč Slovenec resnico tega iz bivše in zdanje osode svojega naroda čutiti in uvideti mora, — smelo trdimo, da je pri nas le oni pravi narodnjak in rodoljub, ki stoji na narodnem stališču. „Vaterland“ nam torej nobene krivice ne dela, ako pravi, da se dajemo „voditi samo od narodnih nagibov (ausschliesslich von nationalen beweggründen). Pač pa nehoteč pogublja naše „stare“, katere blagoslavlja je izposlan.

„Vaterl.“ dalje piše: „Mladi na Kranjskem in na Češkem delajo po čisto narodnem programu. Ta program naj bi se tako uresničil, da bi radikalni Slovanje v

državnem zboru večino dobili.“ — Tako! „pravna“ stranka fevdalnih grofov in nemških, tirolskih in zgornje-avstrijskih popov se boji ka bi Slovanje kedaj večino v državnem zboru dobili! In ker bi se ta slovanska večina dosegla po občni volilni pravici kakor je v drugih omikanih državah, zato je pravkar „Vaterl.“ proti volilni pravici, kakor v tem članku pove! Komu se tu oči ne odpro? Ali nijsmo prav imeli, ko smo od nekdanj svarili, da so ti prijatelji taki sovražniki Slovanstva kot drugi Nemci, da se blinijo Slovanstvu le dokler ga „rabijo“! Tukaj je jezuit enkrat, morda v prenapetosti in v ognju pokazal svoje pravo lice. Sicer, kakor se iz včerajšnjega članka „nationale fragen“ vidi, mu je uže žal, da je bil enkrat odkritosrčen, in bi rad potlačil kar je tu djal, a izgovorjeno je enkrat in zapisano.

Nadaljno trdenje, da bi ti Slovanje v večini na državnem zboru prisvajali si pravico „Nemce tlačiti“ — je grdo pravno naltolcevanje! Tu fevdalec ali pravkar sam vzbuja narodno germánsko strast, daje Nemcem kazaj: čuvajte se pred Slovanom! In da bi strašnejšega naredil, pridene mu pridevek „radikal.“ Staročeh in državopravnež Palacký je dokazal, da nij v naturi Slovana ležeče, druge narode tlačiti, pravkar „Vaterl.“ pak to brez povoda in dokaza Slovanu insinuira!

Občni zbor banke „Slovenije“

je bil 17. t. m. popóldne. Po svoji obljubi prinašamo tu kratko poročilo posvetovanja in sklepanja.

Od početka je bilo zastopanih 1207 akcij, a ob koncu je glasovalo jih le 576 za vplačanje 15% (30 gld. na akcijo), in 554 proti vplačanju.

Po prebranem poročilu se vidi, da je iz rezervnega fonda pošlo od zadnjega občnega zbora nič menj nego 28.000 gld.

G. Žvanut, trgovec iz Trsta kot prvi govornik razjasnuje žalostni stan društva, pravi da delnice zdaj nijso nič vredne, xeni da banka nema odslej nobene prihodnosti in le-to obširno dokazuje. On stavi nujni predlog naj se takoj sklene likvidacija in voli likvidacijski odbor.

Costa se v principu strinja s predgovornikom; tudi on ne ve nobenega poročstva, vendar govori za to, da se vplača 10% na akcijo, da s tem društvo dobi vsaj ugoden obrok, da potem čez tri mesece zopet skliče občni zbor, ki bo povedal ali bode banka mogla živeti ali ne. Potlej bode mogla tudi svoj aparat boljše prodati, če se kaka fuzija sklene.

Duhovnik Čarman govori proti Costi

in se sklada z akcijonarjem Žvanutom. Costa hoče, da zopet dalje eksperimentiramo z našim denarjem. Sprejetje njegovega predloga bi bila le nova skušnja.

Dr. Ahačič je tudi z Žvanutom enih misli in posebno poudarja da je izguba akcij in vplača novega kapitala hud udarec za ubožne akcijonarje. Vendar bi govornik še bil za vplačilo 10%, ko bi se potem izreklo, da so s tem akcije popolnem izplačane.

Predsednik Debevec ne pusti niti Žvanutovega predloga niti dr. Ahačičevega predloga na glasovanje, češ, da nijsta na dnevnem redu.

Debata je bila dozda slovenska, a zdaj se začne nemška, ko kanonik

Ur h začne nemški braniti zdanji odbor, katerega misli, da je hotel dr. Ahačič dolžiti. On vali večji del vse grehe na Treunsteina in vso upravo in bere neko spomenico, ki jo je baje nek uradnik banke spisal.

Dr. Ahačič konstatira, da je bilo, ko je prejšnji odbor odstopil še 135.000 gld. premoženja. Nek uradnik banke se tu vmes oglasi, da to nij res, nego da je bilo tačas le še 85.000 gld. Dr. Ahačič protestuje, da se neakcijonarji tu mešajo v debato in še na tak nespodoben način.

Dr. Costa dalje prosi akcijonarje naj bodo za njegov predlog.

Predsednik Debevec govori v tem oziru proti Costi, ker zahteva 15% vplače in ne samo 10%. On računi, da v najboljšem slučaju (ko bi vsi vplačali) bi prišlo 70.000 gld. v kaso, a od teh se mora onih 28.000 odbiti, katerih uže zdaj manjka v rezervnem fondu. Ostane torej — in to-le v najboljšem slučaju — še 42.000 gld. „Stemi pa nobena človeška moč niti 3 mesece ne more zavoda naprej voditi.“ Torej terja 15% vplače. Ne zahtevanje predsednikovo direktor Blaschke to potrđi in utemeljuje.

Žvanut meni, da ravno dr. Costov predlog in jasne besede predsednikove so akcijonarjem natočile čisto vino, da je najbolje likvidirati in kako fuzijo z drugo banko doseči.

Potem je bilo glasovanje, čegar izid smo od početka povedali. — Verifikatorja protokola sta bila gg. Sovan in Vilhar. Skrutinatorji za glasovanje pak so bili gg. Pleše, Žvanut, Hren, Hugo Turk, in Jerič.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 19. avgusta.

Deželna zborna goriška in isterski se denes snideta. Po predlogih, katere bode vlada tema zboroma izročila,

lahko sodimo, kakšne bode deželni zborom sploh predložila. Kaj imenitnega gotovo ne, kajti ta vlada hoče le kolikor mogoče omejiti delokrog deželnih zborov in celo politično akcijo v državni zbor preložiti. Zato je deželni zbor samo štiri tedne za njihovo delovanje odmerjenih.

Srbski patrijarh Ivačković se je 18. avgusta slovesno instaliral. Prisegel je kraljevemu komisarju Hueberju in se potem v govoru zahvalil za milost njih veličanstva. Ljudstvo je patrijarha sprejelo z neskončnimi živio kliki.

Ogerski državni zbor je do 24. okt. odložen. Čas je, da se odpočijejo poslanci od in poslušanja govorov, ki se zlasti vijejo, kakor štrane, brez konca in kraja.

Vnanje države.

Srbski „Vidovdan“ poroča, da stoje turške vojne čete pri Zanki blizu Lešnice. Namen te vojske je, da bi odstranila srbskega kneza Milana in Karadjordjeviča na prestol postavila. Mi ne moremo misliti, da bi onemogla Turčija tako predrzna bila ter sama palila ogenj, kateri uže toliko let na skrivnem tli in le čaka ugodnega vetra, da vpepeli barbarsko Turčijo.

Čerkesi, kateri so po kavkazki vojski raji na Turško selili se, nego da bi postali podložniki Rusije, so se zdaj v Čoglu uprli, tako da je turška vlada morala štiri bataljone v uporne kraje poslati.

Španska vlada je, ako je magjarski list „Naplo“ dobro podučena, tudi od avstrijske vlade priznana. Don Karlos se je sicer obrnil do avstrijskih konservativnih voditeljev ter jih prosil, naj s svojim uplivom zabranijo to priznanje, a avstrijska vlada se nij dala motiti in se pridružila drugim vele-vlastim. Italijanska vlada je uže oficijalno naznanila, da prizna Serranovo vlado. Minister Ulloa razpošilja pismo do vlad, katere so špansko vlado priznale in razlaga stanje na Španjskem.

Karlisti so železnico mej Madridom in Saragoso razdejali in štiri mostove podrli, a vedno bolj se jim bliža pogin. Republi-kanska armada na severu je pomnožena s 17 bataljoni, 20 kanoni in 700 jezdec.

Bruseljska konferencija vrši svoja dela prav na tistem po stari diplomatski šegi. Sprejela je predloge o lastnosti bojnikov, o dovoljenih in zabranjenih sredstvih, s katerimi se sovražniku škoduje, o obleganji in bombardementih, o špijonih, ujetnikih in ranjenih. Zdaj se posvetuje o militarični oblasti na sovražnikovi zemlji. O tem vprašanji pa se bode konferencija težko zedinila in najbrž odložila, ne da bi tega važnega mejnarodnega vprašanja rešila.

Domače stvari.

— (Dr. Roblek), sekundarij v ljubljanski bolnici je imenovan za zdravnika v Mirni na Dolenjskem, kamor se preseli prihodnji mesec.

— (Dr. Ernest Grad,) deželni šolski nadzornik je od ministra za kultus in nauk imenovan za nadzornika črez srednje šole v Trstu, Gorici in Istri s sedežem v Trstu.

— (Iz Gorice) se nam piše: Izlet k Rebeku, ki so ga osnovali nekateri goriški rodoljubi, vršil se je izvrstno in ostal nam bode v lepem spominu. Ob 2 ure popoldne smo odrinili iz Gorice skozi romantično Vipavsko dolino. Počestili in bratovski sprejeli so nas vrli Ajdovski narodni svobodnjaci in mnogo odličnih rodoljubov iz okolice, za kar se jim iskreno zahvaljujemo! Skupna večerja je bila mej petjem, umetnim ognjem in narodno domačo godbo na trati; po večerji se je pa začel mladi svet na prilično okusni dvorani veselo sukati do pozne noči, mej tem, ki so se naši starejši možaki pri ru-

meni kapljici zabavali. Najbolj pa nas je iznenadila, baš pred odhodom, dika goriške čitalnice, gospodičina P. Doljakova z deklamacijo: „Pevčeva kletev“, katero je kaj izvrstno v splošno zadovoljnost deklamovala. Po pólunoči smo se veselega srca poslovili od vrlih ajdovskih rodoljubov, zagotavlja je, da nam ostane oni dan v najblajem spominu!

— (V Slatino) pri Rogatci je prišlo do 10. avgusta 2127 gostov, v Krapino na Hrvatskem do 3. avg. 1607.

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 17. avg.

„Rimski romar.“

(Dalje.)

Tudi iz več pisem in dopisovanj, katere je pisal Anton Petovar Janezu Lavšinu, Mariji Lunder, Franc Česarku in Marjeti Jaklič se razvidi, da se je javnosti bal in da je svoje izvoljene učil in svaril, da bi po takem svojo sleparijo dalje časa zakrival in da bi tudi denarni izviri, katerih je uže obilo bilo, ne vsahnili.

Da bi se verskega čutila lahkovernežev in slaboumvih oseb za svoje namene poslužil in jih tako k večji denarni podpori izpodbudil, in dalje da bi tudi pokazal, koliko ga drugi ljudje časté in cenijo in kaj on sé svojim pobožnim in bogoboječim življenjem pripomore, govoril je kakor vse zaslišane priče trdijo, pogosto o svojih rimskih popotvanjih o tem kako ga je sprejel papež, in o svojih dolгих pogovorih z njim, da so se vsi papeževi višji zarad tega, ker je tako dolgo pri papežu ostal, čudili; dalje je govoril tudi o darilih sv. očeta. Po izpovedbah Notburge Žlindra, Marije Cunder, Marijane Turk in Marijane Riglar je kazal neko darilce namreč križeč, v katerem so bile kosti 16 svetnikov in podoba matere božje shranjene. S tem križem, katerega je zmirom pri sebi nosil, je delil svojim vernikom blagoslov in ti pa so morali, kakor potrjuje priča Matija Gnidca, poprej poklekniti pred njim.

Dalje trdijo priče: France Česarek, Polona Janež, Marija Oberstar, Meta Hromec, Marija Zadnik, Meta Skul, Marija Prijatelj i Marijana Riglar, da se je Anton Petovar večkrat, v različnih casih „zama-knil“, mej katerim časom se je zdelo, da se je v nerazumljivem jeziku z bogom in z mater božjo pogovarjal.

Drugi pripomoček, katerega se je on v svoj namen posluževal, je po izpovedbi Špele Kaplan ta, da je večkrat govoril, da se bodo za vse tiste, kateri darujejo za zidanje kloštra, imenovanega „Marijina hiša“, vsak petek za umrle, in vsako soboto za žive sv. maše brale in slednje da je svojim udanim: Mariji Cunder, Notburgi Žlindra in Mariji Oberstar spisano pobotnico dal in tudi prošnjo, katera bi se naj vsem darovalcem pokazala i kateri je bilo to-le napisano: „Kar ste dali, niste meni dali, ampak sreću Jezusa, matere božje, sv. Jožefa in sv. Frančiška Serafina, srečni ste, kateri prvi darujete; v kapelici se bodo za dobrotnike velike molitve opravljale, prosim da še darujete“ etc.

Po takem načinu je Anton Petovar veliko ljudem znamenite zneske izvalil i po

takem poškodoval osebe kakor smo jih od početka imenovali.

Vsi ti so enoglasno izrekli, da jim je Anton Petovar te denarje z enakim lažnjivim predstavljanjem izvalil kakor Janezu Lavšinu in jih isto tako osleparil. Poškodoval je po takem mnogo pobožnih in premothenih ljudi zelo čutljivo, ker večina poškodovank so bile delavke ali dekle, katere su mu svoje zadnje prihranjene krajcarje dale.

Anton Petovar je obstal, da je te denarje od ravno omenjenih oseb prejel. On obstane dalje, da je še razun tega dobil od Notburge Žlindra 61 gld. 30 kr. in od Špele Kaplan 71 gld. 50 kr., kateri denar so ti ženski pri osebah nabrale, katere so bile njemu tuje. Ravno tako pravi, da mu je Marija Cunder nabrane denarje večkrat izročila, toda ne vé povedati, koliko mu je katerikrat prinesla, ker si tega nij zapisoval. On je ta denar rabil za zidanje svoje hiše v Gorjušah, katera ga je veljala 2500 do 2700 gld. O tej reči pripoveduje namreč Anton Petovar, da ga je o veliki noči 1872 l. njegova prihodnjost jela zelo skrbeti in da je zarad tega sklenil v Gorjušah blizu Doba hišo zidati, da bi vsaj imel lastno prebivališče. Ker pa nij imel za to denarja, razodel je svoj namer nekaterim ženskam, katere je uže od „božjih potov“ poznal, posebno pa Mariji Cunder, po domače Ré-tinjski Micki. Vse te so ga za namenjeno zidanje izpodbujale, ter mu obljubile, da ga bodo s denarjem podpirale. Ker je precej potem od Neže Gauden in od Neže Grm od vsake 100 gold. dobil, kupil si je od Luke Kepica iz Gorjuš zidališče, katero je merilo 259 (□) štirjarških sežnje in je začel meseca junija 1872 l. hišo zidati, katero je tudi o vseh-svetih istega leta dodelal.

Anton Petovar taji, da bi bil denar ljudem izvalil na zgoraj imenovani način, namreč, z lažnjivim pregovarjanjem, da hoče sezidati klošter s kapelico ali cerkvijo, da je za to dobil privoljenje v Rimu, da bi bili tisti, kateri bi kaj več k zidanju pripomogli, vzeti v klošter, katerega bi on sezidal, in bi se imel imenovati „Marijina hiša“, kjer bi bili celo življenje preskrbljeni, in da bi ondi po klostersko živeli, da bi se tam za pobožne darovalce maše brale itd. — On trdi, da je vsem osebam, s katerimi je o zidanji govoril, razločno povedal, da za sebe hišo zida, toda da ima namen, zapustiti jo po svoji smrti kot ustanovo za uboge, v kateri bi ubogi in slabotni ljudje prenočevali. Toda iz tega zagovarjanja se vidi, oziraje na izreke zgoraj imenovanih prvih in poškodovanih oseb, — ne gledé na to, da je to zagovarjanje samo na sebi jako neverjetno, — da je skoz in skoz lažnjivo. Vsak pameten človek lahko razvidi, da bi ljudje v ta namen, da bi si Anton Petovar hišo zidal gotovo toliko denarjev ne bili dali, in svoje krvavo zaslužene, prihranjene krajcarje darovali, ko bi jih ne bil s zgoraj obširno povedanim, lažnjivim predstavljanjem pregovarjanjem sleparil, in z obljubami, katere se po okoliščinah nikakor izpolniti ne morejo, ne premotil. Vrhu tega se pa on v svoji poznejši izpovedbi tako zagovarja, da je Marjeti Jaklič, Poloni Janež, Neži Graden, Neži Grm, Ceciliji Uršič, Mariji Lunder in Heleni Riglar, kakor tudi Janezu Lavšinu obljubil, da jih gotovo v „Marijino hišo“, katero bi zidali, sprejme.

Omeniti je treba, da je hiša, katero je Petovar z onim po omenjenem načinu pridobljenim denarjem v Gorjušah zidal, in katera ima pri tleh dve sobi, eno čumrato, obloženo kuhinjo, in eno shrambo za jedila, vežo kakor tudi 2 podstrešni izbi in z opeko krito streho, sodniško 500 gl. cenjena, in da je bila ta hiša vsled prošnje Janeza Lavšina, kateremu je bil 565 gl. dolžan, pri eksekutivni dražbi 23. avgusta 1873 za 640 gl. prodana, in ta denar je c. kr. okrajna sodnija na Brdu 27. septembra 1878 tožniku Janezu Lavšinu, za njegovo terjatev in njegove postroške, (kar oboje znaša 648 gl. 24 kr.) pravno izročila. Ker pa Anton Petovar nobenega drugega premoženja več nema, razumeje se samo od sebe, da škoda vseh družih ogoljufanih strank v skupnem znesku 2016 gl. nepovernena ostane.

Ker je tedaj iz baš omenjenega dokazano, da je Anton Petovar z zvitim pregovarjanjem in dejanjem veliko ljudstva premotil in iz ljudij uže zgor omenjene zneske, kateri 300 gl. presežejo, izsleparil, in se dalje razvidi, da nij bilo upati, da bi Petovar kedaj te zneske poplačal in da on tega še nikoli v mislih nij imel, hudoben naklep, katerega on taji, pa iz dejanja samega sledi, ustanavlja to dejanje po § 197 in po § 200 k. p. kvalificirano in po § 203 k. p. kaznivo hudodelstvo goljufije, katerega je Anton Petovar zavoljo izpovedb zaslišanih prič in deloma tudi zavoljo svojega lastnega udanja silno sumljiv in je torej ta proti njem vložena zatožba postavno opravičena.

Pri vsem tem se mora Anton Petovar tudi zaradi nekega drugega kaznjivega dejanja, namreč zaradi denarne tatvine zagovarjati, katero je v škodo Janeza Lavšina iz Jurjevice, katerega je uže tako za 565 gl. ogoljufal, doprinesel in iz česar se razvidi, kako je znal Anton Petovar ljudi slepariti.

Janez Lavšin pravi namreč, da je 23. maja 1873 popoldne z Antonom Petovarjem iz Brda v Škocijan šel, in da sta se obadva mej potom na nek travnik vlegla, da bi se odpočila. Komaj pa je Lavšin zadremal, uže je čutil, da mu je nekdo žep v lajbelči natrgal, in iz njega njegovo denarno listnico vzel, v kateri je bilo 220 gl. gotovega denarja. Janez Lavšin je urno vstal, in ker nij razen Petovarja nobenega blizu zagledal, zahteval je od njega svojo listnico, ker mu jo gotovo nihče drugi nij mogel vzeti. — Po nekolikim izgovarjanji se je Anton Petovar obrnil in pokazal pri nekem grmovju izgubljeno listnico, katero je moral v hitrosti tja vreči. Ko je pa Janez Lavšin na istem kraju vpričo Petovarja svoj imetek preštel, je zapazil, da mu štirje bankovci po 5 gl., torej skup 20 gl. manjkajo, katere mu je le Petovar zmakniti mogel, ker se nihče drugi v okolici poškodovanega nij znašel, ki bi bil tatvino doprinesel.

(Dalje prih.)

(Marko Pecher in Kolman.)

(Konec.)

Po prebranem zatožnem spisu se zagovarja obtoženec ravno tako, kakor v preiskavi; poudarja zlasti, da je Jos. Kolmanu precej od začetka povedal, da je on sam pisatelj romana „il popolo“ ter si je prideval pisateljsko ime „Romeo Cesare de Valter“; pravi, da nij imenoval števila v Italiji na svitlo izšlih zvezkov, temuč da je le rekel,

nekoliko jih je uže na svitlem; da ni nikdar trdil, da izdaje kako društvo imenovani roman, marveč, da je govoril le o društvu, ki se je osnovalo v Padovi v ta namen, da bi dobrotnim namenom odločenih 15 % čistega dohodka nadziralo in razdeljevalo; tudi nij nikdar sebe kot pooblaščenca tega društva izdajal, saj bi se bil moral sicer po trgovinskem zakonu, kateri mora biti Jos. Kolmanu znan, le „per procura“ podpisavati, ne pa v lastnem imenu. — Končno trdi, da če je Jos. Kolman pri tem podvzetju oškodovan, je to sam zakrivil, ker nij imel potrebnih gmotnih sredstev za izdajanje takega dela in se je moralo iz tega uzroka podvzetje vstaviti.

Zagovornik g. dr. Mošé brani zatoženca v daljšem tehtnem govoru, iz katerega posnemljemo naslednje: „Razpeljavanja g. drž. pravdnika presegajo meje resnice in ne morejo peljati do cilja, ki se vjema s pravico. Kje ima drž. pravdnik dokaze za svojo trditev, da Pecher nij zmožen pisati takega romana? On se opira na izpovedbo A., kateri je bil v tej zadevi za pričo zaslišan in torej ne more ob enem fungirati tudi kot izvedenec v presojevanji duševnih proizvodov. Sicer pa nasproti tej priči izreka v svojem zapisniku dr. Salvadori, ki je prve 3 zvezke za tisk priredil, da je v rokopisu za 4. zvezek ista pisava, kakor v prejšnjih, da se nahajajo v njem iste pravopisne napake in stilistični pogoški. — Iz tega sledi, da bi bil dr. Salvadori tudi ta snopič mogel v točni slog spraviti in za tisk prirediti, ako se ne bi bilo celo podvzetje kar na prestavljalčevo trditev, da je rokopis bedarija, vstavilo in precej kaz. preiskavanje začelo. — Jaz bi bil stavil še mej glavno obravnavo predlog, da bi se dal še 4. snopič izvedencem presoditi, toda pomislil sem, da moj klient nže čez 1½ leta sedi v preiskovalnem zaporu in da bi se mu vsled sprejetja mojega predloga zapor še za nekaj mesecev podaljšal; zato sem ta predlog pustil, ter se nadjam, da bodo gg. porotniki tudi na podlogi drugih jim predloženih dokazil zatoženca za nekrivega spoznali. — Od jako nepoklicane strani (od nemškega prestavljalca) se je dvom izrekel, da Pecher nij 6. gimn. razreda izvršil, in sicer zato, ker na zua pravilno pisati. Če pogledamo nu taktno in jako spodobno vedenje, na logično zagovarjanje zatoženčeve, potem ne bomo dvomili, da imamo opraviti z izobraženim človekom. Na Italijanskem je utegnil Pecher slepariti, toda čudno, da se nij nihče pri sodnji oglasil ter ga ovadil. — Da se je v Ljubljano prišedši najprej na necega frizérja obrnil, da bi mu sposobnega moža za založnika povedal, nij toliko obtožilnega za obtoženca, kolikor sramotilno za Jos. Kolmana. Pecher je hotel v Ljubljani s svojim delom dobiček narediti in si je iskal tovariša, da bi mu z denarnimi sredstvi pomogel, da bi delo na svetlo spravil, iz česar bi bila oba dobiček vlekla. — Ali vidi kdo v tem kak hudodelne namen? Saj nij mislil Kolmana oškodovati, ampak le sebe in ob enem njega okoristiti. Če je delo vstavljeno, je kriv Kolman. — Kjer nij hudodelnega namena, tam tudi nij hudodelstva. — Če Kolman trdi, da je ogoljufan, je to resnica, toda jaz in tudi gospodje porotniki poznamo dvojni pomen „goljufije“, pravni in popularni pomen; če grem h kupcu in kupim

blaga, katero ker mi ga je hvalil in katero sem za dobro držal, potem pa se prepričam, da blago ne velja, potem pravim „ogoljufal me je!“ — Ali je to goljufija v pravnem pomenu? Ne, ker bi se bil lahko sam prepričal in to prav z lahka o resnici prodajalčevih besedij. — Naj poštenjši človek daje zvičajne odgovore, ali je zato goljuf? Ravno tako je s Pecherjem. Ali mislite morda, da je Kolman Pecherjevim besedam kar slepo verjel? Jaz ga imam za prepametnega, da bi se ne bil prepričal o istini od Pecherja terjenih okolištin; — in če se nij, potem je to njegova krivda. V par urah bi bil on lahko iz Italije po telegrafičnem potu zvedel, če bi mu bilo na tem ležeče; in kot trgovcu bi mu imelo biti. — Ime Romeo Cesare de Valter je Pecherjev psevdonom, kateri mu po postavi nij prepovedan; Pecher nij nikdar in proti nikomur trdil, da je delo dovršeno: torej bi bil Kolmana pri 60. zvezku ravno tako na cedilu pustil, kakor pri 4. in škoda bi bila za Kolmana le tem večja, ali bi bil Pecherja potem tudi po kazenski poti tožil? Jaz mislim, da bi bila stvar onda pred civilnega sodnika spadala, — in zakaj ne bi iz istega uzroka tudi denes spadala pred civilnega sodnika? — Za hudodelstvo goljufije je tudi treba, da je nekdo v zmotu zapeljan; a v čem je bil Kolman zmoten? Kolman nikakor nij bil v zmoti, marveč nadahnen je bil z predkrahovskim duhom, ko je marsikdo iz nič bogastvo si pridobiti želel; in gg. porotniki, jaz Vam rečem, da se je v resnici s tem podvzetjem velikanska goljufija snovala — toda ogoljufano je imelo biti samo ljudstvo! katero je pa srečno škodi odšlo, po okolištin, katera je sleparje same v škodo pahnila!“

Po kratki repliki drž. pravdnika in dupliki zagovornika odidejo porotniki v posvetovalnico in po pol ure trajajočem posvetoovanji se vrnejo in načelnik g. Dreo objavi njihov odgovor na I. vprašanje: s 6 „da“, proti 6 glasovom „ne“

Obtoženec je bil torej za nekrivega spoznan in precej izpuščen.

Tržna poročila.

— Iz Dunaja, 14. avg. Žitni sejm je bil denes dobro obiskovan in so prišli mnogi tuji kupci. Pšenice se je 50.000 centov spečalo; lepa se je rada kupila za izvažanje v tuje dežele, srednja pa je v ceni nazaj šla za 10 do 15 kr. Lepa se je prodavala po gl. 6.10 do gl. 6.20 colni cent, banaška po gl. 6.40. Rež se v dobri kvaliteti lahko prodava, ogerska (78 do 80 funtov teška) se je po gl. 4.60 do gl. 5.80 plačevala. Ječmen se je tudi denes za izvažanje rad kupoval, a za 10 do 20 kr. v ceni padel; bil je po gl. 3.40 do gl. 3.55. Z koruzo nij bilo kupčije; plačuje se vagan po gl. 4.30. Moka je bila v vseh sortah cenejša za 25 do 30 kr. pri centi. — Na sejmu za seno in slamo je bila slaba kupčija; ogersko seno se je z gl. 2 do 2.25 plačalo; slovaško z gl. 1.70 do gl. 2.15.; slanina po gl. 1.65 do gl. 1.70 cent ali gl. 11 do gl. 14 kopa.

— Iz Pešte nam nij došlo poročilo, ker menda zaradi praznika v soboto nij bilo žitnega sejma. V petek 14. avg. je z žitom bila srednja kupčija; pšenica po gl. 5.80 do gl. 6.15, rež po gl. 4.15 do gl. 4.20; ječmen po gl. 3.20 do 3.60; koruza po gl. 4.20 do 4.30.

Loterijske srečke.

V Trstu 15. avgusta: 41. 72. 62. 77. 78.

Poslano.

**Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni
Revalesscière du Barry**

London.

Odkar je Nj. sv. papež po rabi izvrstne Revalesscière du Barry srečno zopet ozdravel in je mnogo zdravnikov in bolnišnic njeni učinek pripoznalo, ne bo nikdo več nad močjo te drage zdravilne hrane dvomil in navedemo sledeče bolezni katere brez porabe zdravila in brez stroškov odstrani: bolezni v želodci, v živcih, na prsah, pljučah, jetrah, na žlezah, na slizni koži, v dušnjaku, v mehurju in na ledvici, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, scalo silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so se vsem zdravilam zoperstavljale:

Spričevalo št. 73.877.

Veliki Varadin, 28. februarja 1872.

Samo 2 dni sem užival Revalesscière. To izvrstno zdravilo je pri meni, v mojem obupnem položaju čudežno storilo, zaradi česar to zdravilno sredstvo smelo drugo razodetje za trpeče človečanstvo imenujem. Izvrstna Revalesscière me je od nevarnega katara na pljučah in v dušnjaku, od vrtoglavice in tiščanja v prsih odrešila, katere so vsem lekom kljubovale. To čudežno zdravilo zasluži torej največjo hvalo in se more trpečemu človečanstvu najbolje priporočiti.

Florijan Köllner,

c. k. vojaški upravnik v pokoji.

Točnejši kot meso, priljubljeni Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 4 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Lubenku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Ljubljani Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštini nakaznicah ali povzetjih.

Umrli v Ljubljani

od 14. do 17. avgusta:

Pavla Jenko, 4 l., za davico. Franciska Rus 4 mes. za možjanskim mrtuom. Matej Gorjanc, 46 l. v civilni bol. na sušici. Alojz Schwarzbach, 2 mes. za drisko. Neža Arnez, 56 l. za vodenico. Mihail Vavpetič, 3 l. za davico. Mihal Dolničar, sin kajzarja. Anton Kahm, 82 l. v civilni bol. za slabostjo. Štefan Miskolič, star 10 let, za možjansko vodenico.

Dunajska borza 19. avgusta.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gld.	30 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	55
1860 drž. posojilo	107	25
Akcije narodne banke	974	—
Kreditne akcije	239	50
London	109	55
Napol.	8	79
C. k. cekini	—	—
Srebro	103	45

En trgovsk učenc za eno specerijsko štacuno tukaj, se išče. Več o tem pové iz prijaznosti administr. „Slov. Naroda“. Taki iz dežele imajo prednost.

(228—1)

Tupici.

17. avgusta:

Evropa: Weis iz Siska. — pl. Javornik iz Radovljice. — Flis iz Trbovelj. — Suhly z Dunaja.

Pri Mailici: Popper iz Prage. —

Ulrich, fabr. iz Reichenberga. — Gerber Donauer, Veriti, Repeti, pl. Niochet-Falbenhof iz Dunaja. — Zebal iz Trsta. Pankar iz Grossadta.

Pri Stonu: Cezar, Manzini, Smendrovič iz Reke. — Sliber z Gorenjskega. — Gšvint iz Pešte. — Dolitor, Salomon,

Schnst iz Trsta. — Ubl od sv. Križa. — Lengyl iz Kaniže. — gr. Pače c. k. lejt. iz Kranjskega. — Marn iz Zagreba. — Centrih iz Rogateca. — Planinšek iz Ptuj. — Eranke, Wengert, Planšak iz Trebiža. — Baner iz Belaka. — Christen iz Švice. — Husehak iz Dunaja. — Grof Pače

s hčerjo iz Ponoviča. — Heler trgovci iz Gradea. — Pri **Zamoreci:** Dr. Gondling iz Gradea. — Römulus, Schumacher, Gillis, Stainz, Gergič iz Dunaja. — Čoitčér, Grile iz Ptuj. — Skergatič iz Pešte. — Mayrhofer iz Pulja. — Baseg iz Trsta.

Elegantna polpokrita kočija

za enega konja skoro nova,

Prav dobro ohranjen odprt voz za 1 konja

(tako imenovan Karnerwagerl), potem (223—2)

soliden odprt lovski voz za dva konja

s krivinami za sani, in končnem

nov prav eleganten in prav solidno narejen otročji voz za pony-ja ali za osla, stojé pri sedlarskem mojstru gosp.

Karel Hönig-u v Ljubljani,

dunajska cesta, Frölichova hiša, na prodaj. — Več se izve tam.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Razpis dražbe.

Za c. kr. višjo realko v Ljubljani

v novem branilničnem poslopji se ima napraviti sledeče popisano hišno in šolsko orodje, namreč:

A.
Izlikana hišna oprava za pisarno šolskega vodje: 1 miza pred zofo, 6 stolov, 3 omare za akte, 1 pult (visoka miza) za stoječega pisarja, 1 obešalo (preslica) za obleko. — Razen tega 6 pregrinjaj iz trinitnika (trilha) z železnimi palčicami skupaj . . .

B.
Za sobe s kemijo: 13 miz različne velikosti in oblike in 1 miza s svinčeno ploščo za eksperimente, 9 stolov (lesenih), 10 omar različne velikosti in podobe, 2 omarici v zid skupaj . . .

C.
Za različne šolske sobe in prostore: 22 miz različne velikosti in podobe, potem 1 miza za eksperimente in 1 miza z zelenim suknom prepeta s prostorom za 16 ljudi . . .

17 omaric za umivanje (z bakrenimi kotliči in z bakrenimi ali porcelanastimi umivalnicami) . . .

91 stolov (lesenih) . . .

24 stolov z premakljivimi sedeži . . .

10 stolov za modelovanje . . .

8 steklenih omar različne velikosti in naprave . . .

4 omare za razložbo rudnin . . .

2 omari s steklenimi vrati za knjige . . .

1 omara s 4 pretikljivimi predeli za shrambo električnih baterij . . .

3 omare (1 za biblioteko, 1 za instrumente, 1 za knjige) . . .

1 omara s 6 pretikljivimi predeli za narise, časnike . . .

2 omari s 6 pretikljivimi predeli za zemljevide . . .

1 velika omara za instrumente . . .

40 (20 večjih, 20 manjših) podstavkov (stajal) za modele . . .

1 štelaja s predeli podobna 2 odprtim omarama . . .

11 postavačev in 11 skrinic za kreda . . .

24 kvadratov za sedeže . . .

14 stajal s pretikami (10 z deskami za glino) . . .

36 polic (konzol) za postavljanje sadrovih modelov . . .

10 držačev za predloge . . .

40 poveznic različne velikosti za pokrivanje dela . . .

10 obešal s stajali za zemljevide . . .

1 vodna posoda iz bakrenega pleha okolo 1/2 vedra velika . . .

1 lesena pregraja z vrati in zvitimi palčicami med knjižnico in prostorom za dijake skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

skupaj . . .

Skupna izklicna cena za vsako vrsto orodja gold. n. v.

271

1002

444

253

364

84

60

530

200

110

55

75

50

90

60

220

60

33

48

110

54

60

100

50

25

12

3147

Zarad naprave popisanega orodja prejema podpisani deželni odbor odslej ponudbe za dražbeno obravnavo.

Vse pod B navedeno orodje mora biti iz sparjenega lesa ter ne sme biti prebarvano z barvo, kateri bi bilo kaj svinčene belice primešane. Pod C navedeno orodje se sicer ne zahteva neobhodno iz sparjenega lesa, vendar pa naj vsak ponudnik naznani, ali in po kateri ceni bi tudi to orodje iz sparjenega lesa naredil. — Podvzetniki naj pošljejo svoje dotične na kolek za 50 kr. pisane ponudbe zapečatene in z zunajnim znamenkom: „ponudba zarad naprave orodja za šolske sobe za realko“ do 25. avgusta 1874 do 12. ure, ter naj v ponudbah svoje krstno ime in rodbinski priimek, stanovališče in stan na tanko navedejo, ter naj tudi ponudni znesek za vsako vrsto orodja, ali pa odjenjane odstotke s številkami in z besedami zapišejo. Vsaki ponudbi se ima priložiti 10% jemčevina in pristaviti izrečenje, da ponudnik predmet dela in pogoje izpeljave dobro pozná, ter da se tem pogojem podvrže.

V delo prevzeti predmeti se morajo najpozneje do 1. oktobra 1874. l. popolnem rabljivi in za potrjilni ogled pripravi oddati in v one prostore postaviti, za katere so namenjeni. — Natančni pogoji za to delo in dotični proračuni, črteži in obrisi se morejo vsak dan v uradnih urah od 9. do 12. pri deželnem stavbenem uradu pregledati in vse še bolj na drobno izvedeti.

(226—3)

Deželni odbor kranjski,

v Ljubljani, 16. avgusta l. 1874.

Oznaniilo.

Služba društvenega služabnika in čuvaja orodja pri ljubljanski prostovoljni požarni straži

je na novo za oddati. Z njo je zedinjena mesečna plača 25 gold., prosto stanovanje v glavni zalogi in vsako leto ena službena obleka.

Prosilci za to mesto naj dokažejo svojo zmožnost v branji in pisanji, znanje obeh deželnih jezikov in svoje doznanje opravilo, ter naj dotične prošnje vložo do konca tega meseca pri načelniku požarne straže gosp. Francu Doberletu.

Kovači, ključarji in enaki delavci z metali imajo prednost.

V Ljubljani, 13. avgusta 1874.

(220—2)

Od odbora ljubljanske prostovoljne požarne straže.

Doberlet, načelnik.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.